

Focusgroepen basisonderwijs: Wat denken ouders uit verschillende doelgroepen over wat de school of het schoolteam kan doen om ouders meer te betrekken bij de school

(geïnspireerd op de draaiboeken van [e-cob](#))

De focusgroepen gaven ons in het verleden al een antwoord op volgende kernvragen:

- Wanneer ervaren ouders dat ze welkom zijn op school of bij een medewerker van het schoolteam.
- Wanneer ervaren ouders dat ze samen met het schoolteam, school maken.
- Wanneer voelen ouders zich ondersteund door het schoolteam om samen hun kind te helpen.
- Wanneer ervaren ouders dat de communicatie met de school en of het schoolteam 'werkt'.

Doelgroep

De doelgroep zijn ouders met kinderen in het basisonderwijs

Methodiek

We gaan aan de slag met de 'waarderende benadering'; niet alle stappen van een waarderend onderzoek kunnen aan bod komen maar we willen:

- De achterliggende principes inzetten
- De eerste twee stappen: waarderen en dromen verder uitwerken

De waarderende benadering is een benadering die gericht is op ontwikkeling en die vertrekt vanuit positieve ervaringen die als succesvol worden gezien. We concentreren ons op ideeën, ervaringen en gedachten uit het verleden die we zeker mee willen nemen in de toekomst.

We richten ons op wat goed gaat om vanuit deze positieve betrokkenheid te dromen over hoe het ideaal zou zijn.

De 4 overtuigingen of principes die hier belangrijk zijn:

1. Het principe van het constructivisme: we construeren datgene waar we ons op richten. Het stellen van de eerste vraag en de manier waarop, bepaalt in belangrijke mate wat we construeren en de wijze waarop we dat doen.
2. Het principe van de poëzie: het verhaal van ouderbetrokkenheid kan op verschillende wijze gelezen worden en ook door iedereen verschillend beïnvloed worden. Iedereen schrijft mee aan het verhaal vanuit zijn ervaringen.
3. Het principe van anticipatie: het meest krachtige middel om groeimogelijkheden te generen bevindt zich in onze fantasie.
4. Het principe van de positiviteit: Hoe positiever de benadering, hoe positiever de uitkomst.

Een case: Voor het basisonderwijs werkten we rond vier inhoudelijke clusters ter voorbereiding van een inspiratiedag 'ouderbetrokkenheid'

Met 4 themavragen achterhalen we hoe ouders denken over ouderbetrokkenheid. Deze **ervaringen** zijn de basis om ouders te bevragen over de ideale situatie: hoe werken ouders en school samen in een ideale situatie.

We leggen hier kort de 4 thema's uit. De waarderende vragen vindt u verder in het draaiboek.

a) Welkom & contact

Bij dit thema zoemen we in op 'je welkom voelen op school' en een 'goed contact met het schoolteam en andere ouders'.

Wat doet het schoolteam om te zorgen dat ouders zich goed voelen, op welke momenten voelen ouders zich goed.

b) Mee-weten

Bij dit thema staan we stil bij 'mee-weten' en hoe scholen zorgen dat ouders hun kind concreet kunnen helpen bij bvb schoolkeuze, huiswerk, zorg-vragen ed.

We bekijken wat schoolteams kunnen doen om ouders hierin te ondersteunen, hoe ze dit kunnen doen en rond welke thema's ouders graag ondersteuning willen.

c) Mee-schoolmaken

Bij dit thema denken we na over hoe scholen ouders kunnen betrekken bij het samen-schoolmaken. Hoe geven schoolteams ouders mede-zeggingschap. Hoe kunnen ouders de school mee vorm geven.

d) Communicatie

Bij dit thema staan we stil bij de communicatie tussen ouders en de school. We hebben het vooral over brieven, sms, flyers, affiches en huisbezoeken. We willen van ouders weten welke communicatiemiddelen werken en aan welke voorwaarden ze moeten voldoen.

Concrete aanpak

✓ **Onthaal en voorstellingsronde (15')**

Doelstelling

- de deelnemers op hun gemak stellen
- zorgen dat mensen zich goed voelen en in de groep durven vertellen
- de deelnemers weten wie er samen met hen in de groep zit

Aanpak

Mensen worden verwelkomd door het focusgroepteam:

- de moderator
- de verslagnemer
- de verslagnemer (op flipchart)

- De deelnemers schrijven hun naam op een kleefetiket
- het etiket wordt op de kledij gekleefd zodat de deelnemers elkaars naam kunnen zien.

Voorstellingsronde: wie zit er rond de tafel

De gespreksleider start met zichzelf en stelt de verslagnemers en ev. andere begeleiders voor. De deelnemers stellen zich voor en geven antwoord op volgend vraag:

- Waarom ben je naar deze focusgroep gekomen?

Deze kerngedachten komen op een flap.

✓ **Duiding van het programma (...)**

Doel:

- Het doel van het gesprek is duidelijk
- De methodiek wordt duidelijk voor de deelnemers
- Ouders kennen de thema's en kunnen eventueel aanvullen
- Ouders weten dat ze indien ze met een persoonlijke vraag zitten, deze kunnen achteraf kunnen stellen

De thema's

Voor elk thema wordt een flap opgehangen. Elk thema wordt kort geaduid.

De basis van alles is vertrouwen!

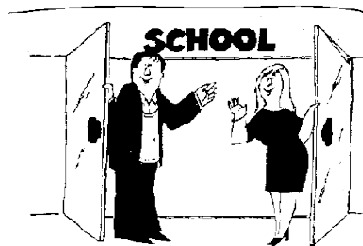
- Samen-respectvol-gelijkwaardig: ieder zijn mening en verhaal is belangrijk
- Open en constructief : we willen open en positief kijken naar hoe we scholen kunnen helpen om ouders te betrekken.

Wat er gezegd wordt is enkel om scholen verder te helpen. In het verslag komen geen namen van scholen of mensen.

Zit je ook met een probleem op je school of met een leerkracht, dan nemen we daar graag tijd en ruimte voor na de sessie.

De thema's:

Welkom op school en een goed contact

Mee-schoolmaken

Mee-weten

Communicatie

Praktisch

- 4 flappen met de thema's
- Papier of post-its
- stiften
- schrijfgierief

✓ **De uitgewerkte thema's** (....')

Doelstelling

- Inzicht krijgen in wat de doelgroep van ouders ervaren als essentieel om
 - zich welkom te voelen op school en een goed contact op te bouwen met het schoolteam en mede-ouders
 - samen met het schoolteam hun kind te ondersteunen in zijn leerproces
 - samen school te maken
 - communicatie goed te laten verlopen

1. Welkom en een goed contact

Waarderende vraag 'welkom en een goed contact'

Vertel elkaar over een fijne ervaring op school. Op welk moment voelde je je erg welkom op school of met het schoolteam.

Je denkt hierover wow, toen heb ik me echt welkom, goed onthaald en betrokken gevoeld.

Achterzakvragen

- Op welke momenten voelde je je erg welkom?
- Informele momenten: aan de poort, schoolfeest
- Formele momenten: oudercontact, rapportuitreiking
- Wat gebeurt er op die momenten, wat maakte dat je je hierbij zo goed voelde?
- Wat deden de mensen van de school (de directie, leerkrachten, poetsvrouwen, andere ouders, ...) en wat was daar voor jou belangrijk aan?
- Wat deed jij zelf dat de situatie positief beïnvloedde?
- Wat vind je belangrijk aan de houding van contactpersonen op school: rustig/discreet/vriendelijk/respectvol/uitnodigend/...
- Heeft de manier van onthalen (op eender welk moment) invloed gehad op het verdere verloop van jouw contact?
- Welk gedrag van de contactpersoon lokt bij u een positieve reactie uit?
- Had dit contact met de contactpersoon op school ook effect op jouw kind?

Methodiek

De moderator geeft kort een voorbeeld van een positieve ervaring. Dan gaan ouders 'zoemen': Ouders gaan per 2 of 3 zitten en vertellen elkaar enkele ervaringen.

Wie dit wil krijgt de kans om zijn/haar ideeën te noteren op post-its.

Daarna delen de deelnemers hun ervaringen met de grote groep.

De moderator leidt het gesprek.

De verslaggever noteert de kerngedachten op een flap en ondersteunt de moderator om ideeën terug te brengen tot de kern.

De verslaggever maakt verslag en helpt de moderator om te zorgen dat iedereen aan de beurt komt.

De moderator eindigt dit thema met de afsluitende vraag: wat was voor jullie de kern, het belangrijkste. Wat mag op de flap worden onderstreept?

2. Mee-weten

Waarderende vraag:

Vertel over een ervaring waar het schoolteam je echt verder geholpen heeft bij het ondersteunen van je kind.

Achterzakvragen:

- op welke momenten heb je dit ervaren?
- wat gebeurde er?
- wie was er betrokken? (leerkracht directeur clb-anker zorgjuf...)
- wat was de houding van de betrokken mensen?
- over welke thema's hadden jullie het? (taal-huiswerk-zorg...)
- welke thema's vind je erg belangrijk?

Methodiek

De moderator geeft kort een voorbeeld van een positieve ervaring. Dan gaan ouders 'zoemen': Ouders gaan per 2 of 3 zitten en vertellen elkaar enkele ervaringen. Wie dit wil krijgt de kans om zij ideeën te noteren op post-its. Daarna delen de deelnemers hun ervaringen met de grote groep.

De verslaggever noteert de kerngedachten op een flap en ondersteunt de moderator om ideeën terug te brengen tot de kern.

De verslaggever: maakt verslag en helpt de moderator om te zorgen dat iedereen aan de beurt komt.

De moderator eindigt dit thema met de afsluitende vraag: wat was voor jullie de kern, het belangrijkste. Wat mag op de flap worden onderstreept?

3. Mee school maken

Waarderende vraag:

Geef een positief voorbeeld van een moment waarop ' jij iets zei, een inbreng gaf' en de school hier iets mee deed. (hoe klein of groot ook!)

Achterzakvragen:

- op welke momenten heb je dit ervaren?
- over welk thema hadden jullie het? (zorg-huiswerk-verfraaiing, beleid)
- wie was er betrokken? (leerkracht directeur clb-anker zorgjuf...)
- voor wie was het? (de school, jouw kind, het personeel)
- wat was de houding van de betrokken mensen?
- over welke thema's hadden jullie het? (infrastructuur, je kind, de schoolraad...)

Methodiek

De moderator geeft kort een voorbeeld van een positieve ervaring. Dan gaan ouders 'zoemen':

Ouders gaan per 2 of 3 zitten en vertellen elkaar enkele ervaringen.
Wie dit wil krijgt de kans om zij ideeën te noteren op post-its.
Daarna delen de deelnemers hun ervaringen met de grote groep.

De verslaggever noteert de kerngedachten op een flap en ondersteunt de moderator om ideeën terug te brengen tot de kern.

De verslaggever maakt verslag en helpt de moderator om te zorgen dat iedereen aan de beurt komt.

De moderator eindigt dit thema met de afsluitende vraag: wat was voor jullie de kern, het belangrijkste. Wat mag op de flap worden onderstreept?

4. Communicatie

We gaan het hebben over hoe jullie informatie uitwisselen per telefoon, sms, brief, persoonlijk gesprek, affiche, huisbezoek.

Waarderende vraag:

Vertel aan elkaar over een communicatie vanuit de school waarop je onmiddellijk reageerde, waar je je betrokken bij voelde of waarmee je iets deed.

(wanneer heb je zelf goed gecommuniceerd?)

Achterzakvragen:

- welk communicatiemiddel werd er gebruikt?
- Wat was de inhoud/boodschap?
- wat is voor u een goede brief
- wat helpt u om de brief te begrijpen
- hoe ervaart u een huisbezoek? Wat zijn randvoorwaarden waar een bezoek moet aan voldoen? (doel duidelijk, aantal mensen, ...)

Methodiek

De moderator geeft kort een voorbeeld van een positieve ervaring. Dan gaan ouders 'zoemen':
Ouders gaan per 2 of 3 zitten en vertellen elkaar enkele ervaringen.
Wie dit wil krijgt de kans om zij ideeën te noteren op post-its.
Daarna delen de deelnemers hun ervaringen met de grote groep.

De verslaggever noteert de kerngedachten op een flap en ondersteunt de moderator om ideeën terug te brengen tot de kern.

De verslaggever maakt verslag en helpt de moderator om te zorgen dat iedereen aan de beurt komt.

De moderator eindigt dit thema met de afsluitende vraag: wat was voor jullie de kern, het belangrijkste. Wat mag op de flap worden onderstreept?

✓ **Afsluitend: We dromen (...)**

Doelstelling

- Een concreet beeld krijgen van wat ouders het allerbelangrijkste vinden om zich betrokken te voelen bij de school met betrekking tot de 4 thema's.

Methode

Neem de deelnemers mee in het verhaal van een hele mooie school, een ideale school waar ouders zich thuis voelen, zich erg betrokken voelen en samen met de school de school vorm geven...

De deelnemers werken in 3 groepen.

De deelnemers mogen met post-its, tekeningen, verhalen op een grote flap aanduiden wat zij belangrijk vinden dat er in die school is, gebeurt op vlak van:

- Zich welkom voelen
- Mee-weten
- Mee-schoolmaken
- communicatie

De begeleider overloopt met de deelnemers wat ze precies het belangrijkste vinden en vertaalt naar wat schoolteams nodig hebben om dit te realiseren.

Je kan hierbij terugkoppelen naar positieve verhalen uit de eerste ronde.

Praktisch

- er zijn 4 grote flaps met een mindmap 'de droom van ouderbetrokkenheid'
- voldoende stiften, pennen, post-its

✓ **Conclusie en bedanking**

Doelstelling

- De belangrijkste conclusies vermelden
- Iedereen met een goed gevoel naar huis laten gaan
- De deelnemers informeren we hun ideeën en verhalen mee nemen
- De deelnemers de kans geven om nog een laatste boodschap mee te geven over hoe ze de focusgroep hebben ervaren.

Aanpak

- Herhalen van de belangrijkste conclusies
- Bedanken voor hun input voor de inspiratiedag
- Uitnodigen op de inspiratiedag
- **Laatste vraag: omschrijf in één woord hoe jullie deze focusgroep hebben ervaren.**